

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Ракописите се испраќаат во дуплика-
т на адреса: „Службен весник на
НРМ“—Скопје. Огласи по тарифата

СКОПЈЕ
Четврток, 22 јули 1954
Број 23
Година X

Претплата за 1954 год. изнесува
600 дин. Овој број чини 30 динари.
Чековна сметка број 801-Т-166.

110

На основа член 22 став 3 од Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дуќани („Службен лист на ФНРЈ“ бр 56/53), пропишувам

ПРАВИЛНИК ЗА ТЕХНИЧКИТЕ УСЛОВИ, УРЕДИТЕ И ОПРЕМАТА НА ПОСЛОВНИТЕ ПРОСТО- РИИ НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ШТО СЕ ЗАНИМАВААТ СО ТРГОВСКА ДЕЈНОСТ

Член 1

Сите пословни простории на стопанските организации, кои обавуваат трговска дејност во смисла на Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дуќани а што се наменети за сместување или изложување на стоки со цел за продажба, како и просториите на истите за сместување на стоки со цел за лагеровање, мораат да ги исполнуваат минималните услови кои овозможуваат правилна манипулација со стоките, чување на стоките од расипување и културно по-слување.

Минималните технички услови пропишани со овој правилник се однесуваат на:

— просториите во кои се врши продажба на стоки на дребно со нејзините помошни простории (во понатамошен текст: продавници);

— магацинските простории во кои се собира, сортира и чува стока (во понатамошен текст: магацини);

— стоваришта на отворен простор каде се собира, сортира и чува стока, градежен материјал, огрев и слично (во понатамошен текст: отворени стоваришта);

— продажните простории на просистички претпријатија, во кои се изложуваат узорци и врши продажба на стоки (во понатамошен текст: просистички продажни одделенија).

I. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ ЗА ПРОДАВНИЦИ

а) Надворешен изглед на продавницата

Член 2

Зградата во која се наоѓа продавницата мора да биде соградена од тврд материјал (ци-

гла, камен, цемент и сл.) и да одговара на градежните прописи и намената.

Народниот одбор на околицата, градот и градската општина со посебни права (во понатамошен текст: народен одбор) може во оправдани случаи да одобри продавници да се отвораат и во згради кои не се од тврд материјал, под услов зградата да не е влажна, сидовите да се цврсти и малтерисани и да одговараат на градежните и урбанистичките услови. Народниот одбор, може да одобри и отворање на привремени продавници во дрвени бараки на градилишта, сезонски летовалишта, шумски манипулации и слично. Не можат да се отвораат продавници во преуредени влезови и порти (капији).

Член 3

Прилазот до продавницата, ако не постои тротоар, мора да биде поплочан со тврд материјал (цемент, камен, цигла и слично) најмалку во должина која одговара на широчината на лицето на продавницата спрема улицата.

Широчината на поплочаниот прилаз треба да одговара на вообичаената ширина на тротоарот.

Сите отвори пред продавницата (шахтови, пенџериња од изби) мораат да бидат обезбедени и прописно покриени.

Член 4

Секоја продавница мора да има влез од улица или од јавен пролаз (пасаж). Задолжително е, на влезот да се постават решетки или отирачи за кал.

Широчината на влезната врата треба да изнесува најмалку 0,80 метра.

Нивото на подот на продавницата не може да биде понизок односно повисок од 0,75 метра од нивото на улицата. Ако нивото на подот на продавницата е понизок или повисок од нивото на улицата, влезот треба да се обезбеди со степениште.

Член 5

Секоја продавница мора да ја носи фирмата на своето претпријатие односно дуќан. Фирмата треба да биде поставена над влезот или над излогот, а може да се постави и на друг начин према месните обичаи односно спрема можностите за сместување.

Фирмата мора да биде напишана јасно и читко на македонски јазик, покрај кој може да се стави и натпис и на било кој од останатите званични југословенски јазици и јазиците на малцинствата.

Фирмата мора да биде изработена на дрво, лим, железен лим, стакло и сличен материјал, а напишана со постојана боја.

Фирмите и рекламите над тротоарот мораат да бидат обезбедети со гаѓање и не можат да се поставуваат на височина помала од 2,50 метра од нивото на тротоарот.

Член 5

Секоја продавница мора да има излог во вообичаена форма. Како излог не можат да служат обикновени пенцериња. Народниот одбор може во оправдани случаи да допушти излог во вид на пенцериња но само за продавници на село.

Излогот мора да биде застаклен спрема улицата и да пропушта достатчно светлост во продавницата, а неговата конструкција треба да спречува навлегување на вода, влага и прав и истовремено да овозможува достаточна вентилација (особено за прехранбени артикли).

Продавниците на селско-стопанските прехранбени производи можат да изложуваат стока и во отворени излози.

Излозите на сончевата страна мораат да бидат заштитени од сонце со настрешница, перде и слично, кои не можат да бидат поставени на височина помала од 2,20 метра од нивото на тротоарот.

Член 7

За изложување на стоки можат да служат и витрини, кои можат да се стават пред продавницата или на некои други јавни места (кина, театри, железнички станици, определени места на улица). На витрините што се поставени вон од продавницата треба да стои фирмата и адресата на претпријатието односно дуќанот кој изложува стоки.

б) Внатрешност на продавницата

Член 8

Продавницата не може да биде помала од 16 м² поврнина и 2,50 метра височина. По исклучок, народниот одбор може да одобри во селата продажбата на стоки да се врши и во продавници од помала поврнина односно височина со тоа да поврнината не биде помала од 12 м², а височината помала од 2 метра.

Продажба на тутун, преработки од тутун и вредносници, весници и часописи, овоштие, зарзават и слично може да се врши во продавници со помала поврнина и височина од напред означената, но истите да имаат најмалку 9 м² поврнина и 2 метра височина.

Доколку продажбата се врши преку пенцере (шалтер), најмала позволена површина е 3 м² со 2 метра височина.

Член 9

Продавниците не можат да имаат подови (патоси) од набиена земја и цигла. Подовите можат да бидат само од цврст материјал — топли и ладни подови. Топлите подови се од: даски, паркет, ксилолит и слично. Хладните подови се: терацо подови, од плочица, бетон, мермер, камен и слично. За продавниците на село може народниот одбор на околицата, во оправдани случаи, да одобри подот да биде од цигла под услов да биде залеан со цемент.

Зидовите и таваните на продавниците мораат да бидат малтерисани и варосани, но, доколку веќе постојат тавани од даски, истите да бидат офарбани со масна боја во склад со бојата на ѕидовите.

Член 10

Секоја продавница мора да биде светла. На секои 20 м² таван мора да биде поставено по едно сијалично место или ламба. Електричните инсталации мораат да одговараат на општите услови за инсталирање на електрично осветление во зградите, а таблиците со осигурачите и струјомерот да бидат оддалечени од рафтовите и останатите дрвени уреди најмалку 60 см.

Член 11

Секоја продавница мора да има уреди за загревање на просторите (печки, централно греење и слично). Печката и кумците мораат да бидат оддалечени од рафтовите и другиот дрвен уредај најмалку 1 метар, а покрај тоа печката да биде осигурана и заклучета со параван од лим и слично.

Се забранува загревање на продавниците со распален јаглен во мангал.

в) Опрема и прибор на продавницата

Член 12

Секоја продавница мора да биде снабдена со најпотребни уреди и прибор кои ќе и овозможат нормална манипулација со стоката и правилно сместување на стоката.

Член 13

Рафтовите и тезгите мораат да бидат стручно изработени и обработени, така да имаат што попрактичен и поубав изглед и односна големина во склад со врстата на трговската дејност.

По правило височината на рафтовите не треба да е поголема од 2,5 метра, а нивната широчина да зависи од врстата на стоката која се изложува во истите.

Тезгата не може да биде пониска од 0,75 метра, нити потесна од 0,50 метра. Горната

поврнина (плочата) на тезгата треба да биде од тврдо дрво или да е покриена со стакло, мермер, лимена, метална и слична плоча, во зависност од стоката што се продава.

Рафтовите и тезгите треба да бидат офарбани со иста боја. Забрането е, да се употребуваат рафтови и тезги привремено градени од сандаци, необработени штици и слично.

Помеѓу рафтовите и тезгите треба да има празен простор најмалку 0,75 метра. Доколку продавницата има студен под (патос) тој дел од просторот треба да биде покриен со дрвен подиум или слична изолација.

Останатиот намештај на продавницата (витрини, полици, прегради) треба да биде во склад со тезгата, рафтовите и внатрешниот изглед на продавницата.

Член 14

Секоја продавница треба да биде снабдена со потребни во структурата мерки, прибор, справи и алати, како: ваги, кантари, тегови, мензури, ножови, ножици, лажници, садови пумпи, даски за сечење леб, месо и суво-меснати производи и слично.

Член 15

Сите мерила и мерки мораат да бидат исправни и жигосани од надлежниот орган за контрола на мерките. Не се дозволува употреба на свиткани, олупени, скршени мерки. Се забранува држење на мерила и мерки што не се употребуваат во продавницата.

Продавниците кои продаваат повеќе врсти течности, мора да имаат посебни левкови и мерила (мензури) за секоја течност за да не би дошло до меѓусебно мешање на течностите односно мирисите.

Член 16

Садовите за сместување на запаливите течности мораат да бидат херметички затворени, а испуштањето на течноста од нив може да се врши само преку славина (чеп).

Во херметички затворени садови мора да се чуваат и стоки со отровно својство, стока која со испарување шири непријатна миризба, стока која штетно влијае на здравјето на присатните, како и онаа стока која поради слободното притицање на воздухот се расипува.

Стоката која се чува во вреќи, сандаци и друга амбалажа, не смее да стои непосредно на подот, туку мора со помоќ на подиум од греди, штици и слично да се подигне од подот најмалку 15 см.

г) Помошни простории на продавницата

Член 17

Секоја продавница мора да има прирачен магацин, гардероба и клозет.

Прирачниот магацин служи за сместување на стоката и амбалажата, како и за оставање на приборот за чистење (метла, четка, кофа, губравници и слично). Доколку продавницата не располага со посебна просторија за прирачен магацин, за таа цел ќе оудвои и прегради еден дел од просторот во продавницата.

Ако продавницата не располага со посебна просторија за гардероба, тогаш мора за таа цел да има посебно место во продавницата. Гардеробата мора да биде снабдена со прибор за миење и перење (леѓен, бокал и кофа, доколку нема лавабо и водовод).

Секоја продавница треба да има клозет односно обезбедена употреба на клозет во непосредна близина.

Член 18

Секоја продавница мора да располага со средства за гасење на пожар. Каде нема водовод треба да се обезбеди резервоар или бунар, а за прва помош продавницата мора да има сандак со песок, лопата и кофа за вода.

Поголемите продавници мора да имаат и да ги одржуваат во исправна состојба апаратите за гасење на пожар.

II. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ ЗА ПОГОЛЕМА ПРОДАВНИЦА

а) Надворешен изглед

Член 19

Продавниците над 50 м² поврнина се сметаат како поголеми продавници и тие покрај напред наведените услови мораат да ги исполнуваат и следните услови:

— продавница може да се отвори само во зграда од тврд материјал;

— на секои 15 метра лице од улицата продавницата мора да има најмалку една влезна врата, најмалку 1 метар широчина;

— мора да има помошни излези, односно да има помошни излези на секој свој кат, ако е продавницата на катови;

— фирмата може да биде напишана на стакло или на лим, водејќи сметка при тоа фирмата да биде репрезентативна;

— излогот исто така треба да биде репрезентативен и достатчно осветлен.

б) Внатрешноста на поголема продавница

Член 20

Височината на продавницата мора да биде најмалку 3,50 метра, ѕидовите и таваните треба да се поравнати со дерсовање или во случај на луксузна обработка гипсирани и глачани. Доколку продавницата не е достатчно осветлена, таванот се бои со бела боја поради рефлекс на светлоста.

Подовите можат да бидат само од цврст материјал (топли подови од штици на перо

и жлеб, паркет или ксилолит, — студени подови: терацо-подови, плочици, цимент, мермерни подови и „шваргла“ подови).

Член 21

Поголемите продавници мораат да имаат посебни простории за прирачен магацин — непосредно крај продавницата или на оддалеченост најмногу на 20 метра.

Доколку во продавницата има запослено повеќе од 20 лица, мора да има посебни простории за гардероба со посебни ормани за оставање на алишта. Гардеробата треба да има лавабо со текушта вода, но доколку во местото нема водовод, тогаш мора да се обезбеди резервоар со вода за миење со капацитет 30 литра со славина, умивалник и одвод за нечиста вода.

На секои 20 запослени лица мора да се обезбеди употреба најмалку на еден клозет.

III. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ ЗА СПЕЦИЈАЛИЗИРАНИ ПРОДАВНИЦИ НА ПРЕХРАНБЕНИ АРТИКЛИ

1. Општи услови

Член 22

Сите простории во кои се продаваат, припремаат и чуваат прехранбени артикли мораат, покрај условите пропишани за продавниците односно за поголемите продавници, да ги исполнуваат и следните општи услови:

1. Сидовите да се чисти, светло обоени и да се во височина најмалку 1,5 метар од подот обложени со плочици или обоени со светло-масна боја, така да можат да се мијат;

2. подот да е изграден од цврст и за вода и глодари непронуштив материјал. Подот треба да е направен со пад (нагиб) поради истечување на водата при миењето;

3. просториите на продавницата треба да се поврзани со водовод и канализација. Доколку тие не постојат во местото, потребно е да се обезбеди во непосредна близина доволно количество чиста вода (бунар, резервоар и слично) и одводен канал за нечиста вода;

4. вратата, пенцерињата, одводниот канал и другите отвори треба да се заштитени од глодари и инсекти;

5. просториите на продавницата треба да бидат одвоени од станбените простории, дворовите, становите, ѓубриштата и слично и да се наоѓаат вон од дометот на продорни миризми и други загадувања.

Член 23

Сите продавници кои продаваат прехранбени артикли мораат да бидат снабдени со потребен уреѓај, прибор и алати. Нарочно мораат да имат прибор за фаќање, пресипување, сипување и сечење; мораат да имаат

доволен број ормани, полица, тезги и разни садови за спремање и сместување на стока-та, поради заштитување од надворешно загадување и пропаѓање.

Член 24

Освен напред наведените општи услови и условите за продавниците односно за поголемите продавници за промет со прехранбени артикли, продавниците за леб и пециво, за млеко и млечни производи, за месо и месни производи и за овоштие и зарзават, мораат да ги исполнуваат и посебните услови наведени во членовите 25 до 29 од овој правилник.

2. Посебни услови

Член 25

Продавниците за леб и пециво мора да имаат и доволен број полица и рафтови за сместување на стоки. Истите треба да бидат од подот подигнати најмалку 30 см. и така да се поставени, купувачите да не можат да ја додируваат стоката. Рафовите и полиците, доколку не се затворени, треба да бидат покриени со тил. Кошниците (кошевите) и сандациите во кои се донесува лебот и печивото треба да се обезбедени од надворешно загадување.

Сечењето на лебот се врши на чиста штица од тврдо дрво. За завиткување на печивото и лебот може да се употребува само бела чиста хартија.

Персоналот во овие продавници мора за време на работата да носи чисти бели мантили и капи, а женскиот персонал на главата да има бели шамии (тулбени, покривки).

Член 26

Продавниците за млеко и млечни производи морат да располагаат со потребни витрини застаклени од надвор, во кои се сместуваат и чуваат млечните производи и другата стока. Покрај тоа, за чување на стоката од расипување продавницата треба да има хладњак (фрижидер) во големина према стварната потреба.

Горната поврвнина на тезгата, односно на оној дел на кој се измеруваат и сечат млечните производи мора да биде покриена со мермерна, стаклена или лимена плоча (од лим кој не 'рѓосува).

За транспортување и стоење на млеко можат да се употребуваат само садови, кои обезбедуваат хигиенски услови и лесно одржување на чистотата. Млекото се транспортува во канти од бел лим кој не 'рѓосува или во калаисани и емајлирани канти, како и во шишиња. Продавницата треба да има уреѓај за загревање на вода за миење на сатовите.

За време на работата персоналот е должен да носи чисти бели мангили, а женскиот персонал и бели шамии на главата.

Член 27

Продавниците за месо и месни производи мораат да имаат доволен број куки кои не 'рѓосуваат и кои треба да бидат така поставени месото да не се додирнува и да не го допира подот или сидовите.

Продавницата мора да има дрвен труп или штица за сечење, а за мелење на месо машина за мелење. Непродаденото месо и расипливите преработки од месо задолжително се чуваат во ладилник (фрижидер). Продавницата треба да има уште и уреди за загревање на вода за миење.

За време на работата персоналот мора да носи чисти бели мангили, а женскиот персонал уште и бели шамии на главата.

Член 28

Продавниците за овоштие и зарзават стоката ја изложуваат или чуваат во кошери, гајбици или друга амбалажа и не смеат да ја држат непосредно на подот, туку мора да е подигната од подот најмалку 20 см. со помош на подиум, греди и слично.

Одстранувањето и одбирањето на расипана стока се врши секојдневно, а расипаната стока се чува покриена во одделни садови или каци — буриња. За одржување на зарзаватот во пресна состојба може да се употребува само чиста вода.

За време на работата персоналот мора да носи мангили затворена боја (плави).

Член 29

Продавниците кои што едновременно послуваат со разни прехранбени артикли, мораат да ги исполнуваат во се условите пропишани за продажба на тие прехранбени артикли, (леб и печиво, млеко и млечни производи, месо и месни преработки и овоштие и зарзават).

IV. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ ЗА МАГАЦИНИ

а) Надворешен поглед

Член 30

Магацини не смеат да се прават на подводни или поплавни земјишта. Магацини од кои се шират непријатни и за околината штетни миризми треба да се прават вон станбени и работни населби.

Магацините мораат да бидат сместени во зграда од тврд материјал и да одговараат на градежните и урбанистичките прописи.

Колскиот прилаз до магацинот мора да биде поплочан. Останатите поврвнини на слободниот простор во дворот треба да се засеат со трева или да бидат покриени со чакал.

б) Внатрешност на магацинот

Член 31

Магацинските сидови и таванот мораат да бидат измачкани (малтерисани) и варосани. Магацините треба да се суви и такви да можат да се проветруваат, доколку специјалната намена не бара други услови.

Подовите во магацините треба да се ладни или топли, а према видот на стоката која се чува во нив. Стоката што се чува во вреќи или бали не смее да се држи директно на подот, туку мора да биде подигната од подот најмалку 15 см. (подиум, греди). За чување на амбалажата треба да се обезбеди посебен простор.

Дневното осветление на магацинот треба да се дотера према условијата што ги бара природата на стоката. Стоката на која што светлоста ѝ смеќава, мора да биде заштитена со капаци на прозорците. Печки во магацините треба да се избегнуваат но доколку е греењето потребно, печката мора да биде оградена со лимен параван и оддалечена од стоката и дрвениот намештај најмалку 3 метра.

Магацините мораат да имаат апарат за гасење на пожар и хидрант на секој 150 м² поврвнина. Во случај да нема водовод, тогаш мора во непосредна близина да се обезбеди вода (резервоар, бунар) и 1 м³ песок.

V. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ ЗА СТОВАРИШТЕ НА ОТВОРЕН ПРОСТОР

Член 32

Стоваришта на отворен простор можат да се подигнуваат само на суво, отцедно и дренирано земјиште, а во склад со градежните и урбанистичките прописи. Ако стовариштето се наоѓа во реонот на градот, мора да биде заградено со ограда од штици, бетонски елементи или сличен материјал, во височина најмалку 2 метра. Стовариштата вон градските реони можат да бидат заградени и со бодлив тел.

Прилазите и пролазите на стовариштата треба да бидат поплочени, а останатото земјиште, ако не е суво и отцедно, треба да биде постелено со чакал.

Стоката и материјалот што се расипуваат и оштетуваат од дождови, Сонцето или други елементарни услови, треба да се чуваат под настрешници и тремови. Возниот парк на стовариштето може да се чува само под покриен простор (настрешница).

Стовариштето треба да има простории за пазач, за чување на алат и орадија кои подлежат на оштетување и 'рѓосување, како и простории за гардероба.

VI. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ ЗА ПРОДАВНИЦИ НА ГОЛЕМО

Член 33

Претпријатија на големо како и претпријатија на дребно кои се овластени да вршат продажба на големо во продажното одделение треба да имаат една одделна просторија, каде ќе се врши склучување на договори и продажба на стока на големо. Во таа просторија ќе се изложуваат мостри односно проспекти на сите артикли со кои претпријатието послува. Оваа просторија мора да располага со нужен намештај (маси, столица, тезги, витрини и слично).

VII. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ ЗА ПОСЛОВНИТЕ ПРОСТОРИИ НА ПРЕТПРИЈАТИЈА ЗА ОТКУП НА СИРОВИ КОЖИ, ВОЛНА, ПАМУК И СЛ.

Член 34

(I) — За сите видови сурови кожи, животински влакна и рогови во Скопје и градските општини со посебни права е потребно откупните претпријатија да ги имаат следните простории:

1) Откупен пункт, кој да се состои од:

а) одделение за канцеларија со површина од 12 м², со под (душеме) од штици и добро осветлено;

б) одделение за прием и откуп на стока со површина од 12 м², со под (душеме) од штици и добро осветлено;

в) одделение за складирање со површина од 30 м².

2. Сушара и магацин за конзервирање на суровите кожи, складирање, сушење и нафталинирање на истите, кои се состојат од:

а) одделение за солење на кожата, со боксови за поедини класи и видови кожа. Душемето бетонизирано и испресечено со потребен број канали за исцедување на водата и сите нечистотии. Патеците околу боксовите треба да бидат покриени со дебели штици (талпи) по кои ќе се оди (проаѓа). Сидовите на боксовите треба да бидат обложени со бетонска кошулица, бојадисани по правило со мрсна боја, за да би се често и правилно измивале — чистиле. Просториите треба да бидат добро затворени и светли, со можност за проветрување по природен пат или со уреди за вештачко проветрување со вентилатори и слично;

б) магацин за потребните препарати (сол, нафталин и др.) со бетонски под (душеме) и добро затворен;

в) сушара со чардак, спрема капацитетот, за ситната кожа со сета опрема за заклучување на кожата;

г) магацин за складирање и нафталинирање на ситните кожи со под (душеме) од

дрво, добро затворен и замрачен, големина према капацитетот;

д) одделение за сортирање со под (душеме) од штици, осветлено и добро затворено;

е) санитарен јазел составен од гардероба, бања, умивална и клозет;

ж) канцеларија, а по можност и трпезарија за ручање.

3) Останато

Работниците кои работат на конзервирање на кожата треба да бидат снабдени со работнички алишта, гумени чизми и индустриски гумени фути (кецели), а во зимско време и со кожувчиња.

Сите складишта и работилници треба да бидат снабдени со рачни аптеки со сите потребни медикаменти, завои и друго за прва помош. Исто така треба да бидат обезбедени од пожар и снабдени со против-пожарна опрема и реквизити.

Член 35

Во останатите места во НР Македонија за обавување на промет со кожи, влакна и рогови, претпријатијата треба да ги исполнуваат истите услови предвидени со член 34, со тоа да спрема обемот на работата условите можат да бидат и намалени, а бањите предвидени во санитарните јазли, доколку нема можности, и да не постојат.

Член 36

Откупните пунктови по правило треба да бидат сместени во близина на сточни пазар или на периферијата на градот, а сушарите и магацините за кожи обавезно треба да бидат надвор од градот.

(II) — Магацини за откуп на суров памук и работилница за егренажа, сместување и чување на памучно семе и неговото линтеровање

Член 37

За правилно обавување на работата нужни се следните простории и услови:

а) канцеларија со под (душеме) од штици, добро осветлена;

б) сала за прием на памукот со под (душеме) од штици или бетонизирана, добро осветлена;

в) магацин за складирање на памукот со потребен број на прегради (боксови) за поедини класи на памукот, подот (душмето) да е од штици или бетонизиран со подлога за да се избегне евентуална влага. Магацинот треба да биде добро затворен, замрачен и со подебели сидови;

г) работилницата за егренирање треба да има големина спрема капацитетот на откупот, да биде добро осветлена и приспособена за проветрување по природен и вештачки начин (со вентилатори). Подот (душмето)

да биде со штици или бетониран со прилази од штици;

д) доколку се употребува погон со внатрешно согорување, за сместување на истиот треба да има посебна зграда од тврд материјал;

ѓ) магацинот за семиња треба да ги исполнува условите од точка в);

е) магацинот за алат и материјали мора добро да е затворен со под (душеме) од штици или бетон.

Член 38

Работниците кои работат во ваков вид магацин треба да се снабдени со работнички алишта и шамии за преврзување на главите.

Магацините и работилниците треба да се снабдени со рачни аптеки со сите потребни средства и медикаменти за укажување прва помош.

Магацините и работилниците да се снабдени со средства и прибори за противпожарна сигурност и кадарот кој работи во истите да е обучен да ракува со овие средства.

При магацините и работилниците треба да постојат санитарни јазли со клозет, умивална, а по можност и бања за хигиенска заштита на работниците и службениците.

За сместување на горивото и мазивото, како и друг лесно запалив материјал, да има посебни бункери кои спрема прописите да бидат оддалечени од останатите згради.

(Ш) — Откупни пунктови за волна

Член 39

Откупните пунктови за волна треба да ги исполнуваат предвидените услови со член 34 под точка 1 став а) и б) и член 36, со тоа доколку претпријатието врши откуп и на кожи тогаш откупот ќе може да се врши во истите простории за двата производа.

Член 40

Магацините на волна треба да ги исполнуваат условите предвидени со член 37 под в) како и за откуп и складирање на памук.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 41

Доколку постоеките претпријатија и дуќани, кои обавуваат трговска дејност во смисла на Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дуќани не ги исполнуваат условите определени со овој правилник, ќе им се даде примерен срок, своите пословни простории, уредите и опремата да ги ускладат со тие услови. Рокот за ускладување го определува советот за стопанство на народниот одбор на околицата, градот односно градската општина со посебни права на чие што подрачје се наоѓа седиштето на претпријатието односно на него-

виот пословен огранок кој треба да се усклади со условите од овој правилник и тоа за секој случај одделно. Овој рок не може да биде подолг од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 42

Покрај одредбите на овој правилник во однос на техничките услови на просториите, уредите и опремата, на стопанските организации што се бават со продажба на животни намирници ќе се применуваат и прописите за здравствената заштита на животните намирници.

Член 43

Овој правилник влегува во сила со објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

Број 6173

2 јули 1954 година

Скопје

Го застапува
Државниот секретар
за работи на стопанството,
Државен секретар
за работи на општата управа
и буџетот,
Бл. Симеонов, с. р.

111 ✓

На основа точка 5 од Решението за Тарифата за продажба на електрична енергија во 1954 година на подрачјето на НР Македонија („Службен весник на НРМ“ бр. 14/54), донесувам

УПАТСТВО

ЗА ОПШТИТЕ УСЛОВИ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Ова упатство ги одредува општите услови за користење на електричната енергија од страна на големи потрошувачи, дистрибуции и ситни потрошувачи од јавната мрежа на НР Македонија.

2. Под јавна мрежа на НР Македонија се подразбира електричната мрежа од висок и низок напон од местото на производството на електричната енергија или трансформацијата до местото каде истата се спроведува во зградата кај кабловските приклучоци или до местото пред приклучниот орман кај малите потрошувачи, односно до трансформаторската станица или заклучно конзолата, односно кабловската глава кај договорените потрошувачи. Приклучоците се сопственост на консуматорите.

3. Дистрибуција е претпријатие кое купува електрична енергија од Заедницата на

електростопанските претпријатија и ја пре-
продава на големите или малите потрошувачи.

4. Договорен потрошувач е оној, кој користи електрична енергија на основа писмен договор за набавка и потрошувачка на електрична енергија. Ваков договор задолжително склучуваат потрошувачите кои према Тарифата за цените на електричната енергија во 1954 година (во понатамошен текст: Тарифа) се сметаат за големи потрошувачи. Договорот се склучува со дистрибуцијата или со Заедницата на електростопанските претпријатија. Во колку големите потрошувачи не го склучат предниот договор, во сè се постапува по одредбите на ова упатство.

5. Во мали потрошувачи се убројуваат потрошувачите кои примаат електрична енергија преку дистрибуцијата, а за набавка и потрошувачка немаат склучено посебен писмен договор.

II. ИНСТАЛАЦИЈА НА ПОТРОШУВАЧОТ

6. Инсталацијата (индустриска, стопанска или куќна) се состои од сите водови и постројки, вклучувајќи ги и инсталациите на потрошувачите кои се наоѓаат зад струјомерот, по кои се засметува електричната енергија на потрошувачот.

Кај големите потрошувачи се монтираат струјомери по правило на високонапонската страна.

Кај паушалците се смета инсталацијата од местото на кое би се монтирал струјомерот.

7. Инсталацијата треба да биде изведена по ревидиран проект.

8. Електромоторите со кавезни ротор над 3 кв мораат да бидат снабдени со соодветни уреѓаи за намалување на почетната струја.

9. Сите потрошувачи кои можат да бидат причина за колебање на напонот, мораат да бидат снабдени со уреѓаи кои го намалуваат ова колебање.

10. Пред да се монтираат струјомерите треба да се изврши преглед и да се испроба инсталацијата на потрошувачот од страна на испорачателот дали истата одговара на техничките прописи и доколку не одговара на прописите не се дава приклучок додека истата не се сообрази на прописите.

11. Набавувачот — испорачателот може да побара од потрошувачот, во определен рок да ги отклони сите грешки и недостатоци кои би могле да пречат на редовното снабдување со електрична енергија или на правилната работа на електричните уреѓаи на испорачателот или на други потрошувачи.

12. Во случај на непрописна инсталација или постоење на недостатоци, кои и покрај

барањето на испорачателот не се отстранети, испорачателот има право да ја исклучи инсталацијата од јавната мрежа.

13. Недостатоци кои проузрокуваат неправилна употреба на електрична енергија треба испорачателот да ги пријави на надзорниот орган — инспекторот, кој врши надзор над правилната употреба на електричната енергија.

III. ПРИКЛУЧЕН ВОД

14. Приклучен вод е дел од водовите и уреѓаите на висок или низок напон од јавната мрежа до струјомерот.

Приклучниот вод е внатрешен и надворешен.

Како надворешен приклучен вод кај слободните водови се смета водот до местото на воведување во зградата, а кај кабловските водови до приклучниот орман.

Внатрешен приклучен вод, е водот од местото на воведување во зградата до приклучниот орман на струјомерот.

15. Монтажата и останатите работи на надворешниот приклучен вод ги врши испорачателот. Работите на приклучниот вод може да ги врши и инсталатерско претпријатие под надзор на испорачателот.

16. За надворешниот приклучен вод е должен да се грижи испорачателот.

17. На јавната мрежа го приклучува потрошувачот само испорачателот.

18. Приклучниот вод мора да биде изведен така да е пристапен на контролниот персонал на испорачателот, а мора да биде изведен така да секое неконтролирано одземање на електричната енергија биде оневозможено.

19. Трошките за изградба на приклучниот вод, за преглед на инсталацијата извршен пред приклучувањето ги сноси потрошувачот.

IV. СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР И ОБВРСКИ НА ПОТРОШУВАЧОТ

20. Договорен однос помеѓу испорачателот и потрошувачот настанува со поднесување потпишана пријава од страна на потрошувачот и со приклучување на потрошувачот на јавната мрежа.

21. Интересентот кој сака да стане потрошувач на електрична енергија мора да поднесе писмена пријава за тоа на испорачателот на пропишан формулар.

22. За приклучок на нова инсталација или на накнадни електрични уреѓаи со нов приклучок, мора потрошувачот да достави нацрти на инсталацијата и согласие на испорачателот. Согласност на испорачателот е

нужна исто така и за зголемување на приклучната вредност на инсталацијата.

23. Потрошувачот е должен да му овозможи на персоналот на испорачателот, снабден со специјално овластување, преглед на сите приклучни водови, мерни уреѓаи и инсталациите, на сите апарати кои трошат електрична енергија.

V. ОБВРСКИ НА ИСПОРАЧАТЕЛОТ

24. Испорачателот е должен, во границите на техничките можности, да го одржува напонот и фреквенцијата како следи: $\pm 5\%$ за напон и $\pm 5\%$ за фреквенца во местото на предавање на електричната енергија од номиналните вредности.

Под технички можности се подразбира преносната снага на далеководната мрежа со оглед на напонот, должината и пресекот на јагето.

25. Во случај да се појавуваат отстапувања од горенаведените граници во тек на подолго време, или истите се појавуваат повеќе пати, потрошувачот има право да бара надокнада према посебниот склучен договор помеѓу производителот и потрошувачот.

26. Покрај количината на електрична енергија, која се презима до страна на потрошувачот во пријавата да се назначи и максималното оптеретување на инсталацијата кое трае минимум 15 минути.

Пријавеното оптеретување се зема во обзир за фактор на снагата $\cos \phi$ 0,80.

27. Испорачателот е должен да дава електрична енергија на потрошувачот додека важи договорениот однос.

28. Испорачателот и потрошувачот се должни да се придржуваат на наредбите на електроенергетската диспечерска служба во случаевите на наредување промени на начинот и големината на потрошувачката на електрична енергија, како и на висината на оптеретувањето.

29. Ако испорачателот при производството, преносот и распределбата на електричната енергија, поради виша сила, не може да ги исполни своите обврски, неговите обврски се прекинуваат до тогаш, додека пречките поради виша сила трајат.

Како кварови од виша сила се сметаат кваровите на електроенергетските постројки и уреѓаи проузрокувани од временски непогоди, како: громови, јаки ветрови, јаки сметови, поледица, други слични временски непогоди, земјотреси и осетно намалување на водите поради суша.

Настанатите пречки испорачателот е должен што побргу да ги отклони.

30. За количината на електрична енергија која не е испорачена поради причините изнесени во точка 28 и 29, испорачателот не

врши надокнада. За неиспорачените количини на електричната енергија од други причини, испорачателот е должен да даде надокнада.

31. Испорачателот може да ја прекине или намали испораката поради проширување или преместување на објекти или поради контрола и мерење, како и проби на своите уреѓаи. Назначените работи се изведуваат по можност во недели или празнични денови и тоа дење, а во извонредно итни случаеви и во работни денови во секое време, споразумно со потрошувачите.

За предвидениот прекид на испораката испорачателот е должен да ги обавести потрошувачите однапред преку дневните листови (печат) или на друг начин. Потрошувачите кои ја користат електричната енергија за осветление мораат да бидат обавестени на 24 часа пред прекидот.

32. Направената штета која настанала кај потрошувачите поради прекид во испораката на електрична енергија, кој не е опфанат со точка V/27, 28 и 30 на ова упатство, или поради големо колебање на напонот и фреквенцата, испорачателот е должен да му ја надокнади на потрошувачот.

VI. НЕОПРАВДАНА ПОТРОШУВАЧКА

33. Ако потрошувачот без претходно поднесена пријава користи електрична енергија, испорачателот може да бара надокнада за утрошената електрична енергија и за евентуално причинети штети.

Надокнадата може да се бара за времето помеѓу двете контроли или најмногу 6 месеци одназад од денот на установениот прекршок во колку не е точно установено кога е направен прекршокот.

Испорачателот има право да бара наплата од потрошувачот и на сите штети и трошкови, кои настанале од неоправданата потрошувачка, воколку потрошувачот самovolно ги оштетил приклучниот вод, мерните уреѓаи и печати (пломби).

34. За неоправдана потрошувачка на електрична енергија се смета онаа потрошувачка која настанала на тој начин што потрошувачот своите апарати ги приклучил пред струјомерот, односно на друг начин, влијаел на струјомерот да не ја покажува стварната потрошувачка на електричната енергија.

За неоправдана потрошувачка кај паушалната потрошувачка се смета потрошувачката на електричната енергија преку непријавени ламби и апарати.

VII. МЕРЕЊЕ НА ЕЛЕКТРИЧНАТА ЕНЕРГИЈА

35. Количината, снагата и квалитетот на електричната енергија се утврдува преку соодветни мерни инструменти, ако по исклучок тоа не се утврдува на друг начин.

Мерењето се врши на местата кај што се предава електричната енергија.

36. Мерните инструменти секој месец ги прегледува персоналот на испорачателот, поради пресметување, освен кога по Тарифата за цените на електричната енергија е инаку предвидено.

37. Ако презимањето на електричната енергија се утврдува со два мерни инструмента и ако е разликата поголема од $\pm 5\%$ се врши проба и неисправниот инструмент се жигосува.

38. Мерните инструменти мораат да бидат жигосани и опремени со печати и плумби од надлежниот орган за мерки и драгоцени метали.

39. Мерните инструменти е должен да ги набави потрошувачот и во определени рокови жигосани.

40. Испорачателот поради контрола има право да врши преглед на приклучните водови, мерните инструменти и инсталацијата, како и да угради апарати за регистрирање. На персоналот на испорачателот, кој има потребна дозвола од испорачателот за мерење и контрола, потрошувачот е должен да му овозможи работа и да им даде потребни објаснувања. Потрошувачот има право сам или преку свој претставител да присуствува на овие работи.

41. Потрошувачот е должен во случај на квар на мерниот инструмент, т.е. зуење или ако поедини делови не работат правилно, веднаш да го обавести испорачателот.

42. Потрошувачот одговара за мерните инструменти и кваровите во нив, воколку не се проузрокувани од виша сила или персоналот на испорачателот.

43. Испорачателот може кај паушалните потрошувачи да ги преземе сите мерки со кои би се ограничила можноста на употребата на поголеми апарати од тие што се паушално пријавени, а во случај на установен прекршок, покрај накнада, да бара истите да прејдат на струјомер.

Испорачателот може во инсталацијата на паушалниот потрошувач во секое време да монтира струјомер и по него да ја наплатува потрошувачката на електричната енергија.

VIII. ПРЕСМЕТУВАЊЕ И НАПЛАТА

44. Испорачателот ја наплатува електричната енергија на потрошувачот по Тарифата за цените на електричната енергија.

Ако Тарифата, која е важела при склучувањето на договорот, се измени или укине од страна на државните органи во времето на траењето на договорот, потрошената електрична енергија испорачателот ќе ја наплатува по новата тарифа од денот кога оваа тарифа стапила на снага.

45. Во случај на постоење на две мерни гарнитурни за пресметување се зима средната вредност од покажувањето на двата инструмента.

46. Ако се утврди дека мерните инструменти извршиле погрешно регистрирање, испорачателот ја засметува потрошувачката во последниот пресметковен период на основа податоци од минатиот и идниот пресметковен период.

Ако се утврди погрешно регистрирање на мерните инструменти, пресметките мораат да се исправат за сето време на погрешното регистрирање, но најповеќе до 6 месеци одназад.

47. Утврдената неоправдана потрошувачка се пресметува по одредбите на Тарифата за цените на електричната енергија.

48. Ако потрошувачот не ја исплати сметката во рок од 10 дена по приемот, испорачателот може да ја прекине испораката на електричната енергија.

49. Сметката за утвршената електрична енергија се плаќа во рок од 10 дена по приемот на сметката.

50. Евентуалните приговори за точноста на сметката договорниот потрошувач мора да му ги достави на испорачателот во рок од 15 дена, а останатите потрошувачи во рок од 8 дена од денот на приемот на сметката. Ако при контрола на сметката се утврди, дека на потрошувачот му е засметано повеќе, на потрошувачот мора да му се врати повеќе наплатениот износ во готово.

IX. ПРЕКИД НА ИСПОРАКА НА ЕЛЕКТРИЧНАТА ЕНЕРГИЈА И ПРЕКИД НА ДОГОВОРЕНИОТ ОДНОС

51. Испорачателот може да ја прекине испораката на електричната енергија, ако потрошувачот:

а) ако не го пријави зимањето на електрична енергија;

б) ако не се придржува по распоредот и условите што ги одредува диспечерската служба;

в) ако самоволно ја приклучи својата инсталација на јавната мрежа;

д) ако ги оштети мерните инструменти или плумбата на истите;

е) ако не ги одржува своите инсталации во прописна состојба и на барање на испорачателот не ги поправи во определениот рок;

ф) ако го спречува персоналот на испорачателот, кој има дозвола да врши преглед на мерните инструменти и електричната инсталација, во вршењето на прегледот;

г) ако не ја исплати сметката за утрошената електрична енергија во рок од 10 дена од приемот на истата.

За исклучувањето испорачателот е должен да го извести потрошувачот пред исклучувањето.

Х. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Ова упатство влегува во сила со објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1954 година.

Број 6120

30 јуни 1954 година

Скопје

Државен секретар
за работи на стопанството,
А. Симитчиев, с.р.

112 ✓

На основа точка 5 од Решението за Тарифата за продажба на електрична енергија во 1954 година на подрачјето на НР Македонија („Службен весник на НРМ“ бр. 14/54), донесувам

УПАТСТВО

ЗА НАЧИНОТ НА УСТАНОВУВАЊЕ НА ПОТРОШУВАЧКАТА НА ЈАЛОВАТА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА. СТВАРНИОТ ФАКТОР НА СИЛАТА И НАЧИНОТ НА ПРЕСМЕТУВАЊЕТО

1. Под испорачена електрична енергија, се подразбира: Активната електрична енергија мерена по бројот за таква енергија, или на друг начин утврдена количина на таква енергија, а на начин одреден меѓу договорните страни, како и вишокот на јаловата енергија, која купувачот ја зема од електричната мрежа со прекорачувањето на одредениот фактор на снагата по ова упатство.

2. Купо-продажбата на електричната енергија договорните страни ја вршат на база применениот фактор на снагата 0.80.

3. На секој потрошувач на електричната енергија, кој има инсталирано електрични мотори во погон, ќе му се наплатува, покрај потрошената активна енергија, и вишокот на јаловата енергија.

4. Под вишок на потрошена јалова енергија се подразбира целокупниот вишок што

потрошувачот го зема од мрежата, ако е неговиот косинус фи помал од 0,80.

5. Потрошувачката на вкупната јалова енергија се установува на следниов начин:

а) со отчитување на струјомер (броило) за јалова енергија — воколку таков постои,

б) со установување на факторот на снагата и отчитување на струјомерот за работна енергија по формулата:

$$N_{\text{јал}} = N_{\text{раб.}} \cdot \text{tg } \text{fi}$$

$N_{\text{јал}}$ = месечна потрошувачка на јаловата енергија.

$N_{\text{раб.}}$ = месечна потрошувачка на работната енергија.

$\text{tg } \text{fi}$ = се чита од приложената таблица на последната страна во зависност од косинус fi .

6. Установување на стварниот фактор на снагата при потрошувачите се врши:

а) со отчитување на косинус fi — метарот (во колку постои);

б) со истовремено отчитување на струјата, напонот и снагата, а по формулата:

$$\text{кос } \text{fi} = \frac{P}{1,73 \cdot U \cdot I}$$

при

P = снага на моторот или потрошувачот во вати (w), а се мери со ватметар,

U = меѓуфазен напон во волти (V),

I = јачина на струјата во ампери (A).

За ова пресметување потребно е да се знае снагата на моторот (потрошувачот) и да се располага со волтметар и амперметар, (било стабилни или пренесни).

Воколку снагата P не е позната, може да се установи со помош на електрично броило (струјомер) и штоперица по следната формула:

$$P = \frac{n \cdot 3600 \cdot 1000}{t \cdot k}$$

при

P = снага во вати (V),

n = број на измерените обрти на котвата на струјомерот,

t = време на мерењето во секунди,

k = константа на струјомерот (број на обртите на котвата за 1 kwh).

Воколку струјомерот е приклучен на мерни трансформатори (а не е жигосан за таков приклучок), треба резултатот P да се помножи со константата C :

$$C = \frac{I_1}{I_2} \cdot \frac{U_1}{U_2}$$

I_1 = примарна струја на струјниот трансформатор,

I_2 = секундарна струја на струјниот трансформатор,

U_1 = примарен напон на напонскиот трансформатор,

U_2 = секундарен напон на напонскиот трансформатор,

ц) ако постојат броила за работна и јалова енергија со оваа формула се пресметува:

$$\text{среден tg fi} = \frac{N \text{ јал.}}{N \text{ раб.}} = \frac{KVA \text{ rh}}{kwh}$$

Мерењето треба да трае 24 h најмалку, т.е. N јал и N раб. за 24 h.

д) Во колку отчитувањето на броилото се врши повеќе пати (неколку дена) и се установат различни снаги и различни тангенц fi, тогаш приближен тангенц fi, се добива по формулата:

$$\text{tg fi} = \frac{N \text{ јал.}}{N \text{ раб.}} = \frac{\text{сума KVA rh}}{\text{сума KW h}}$$

7. Начин на мерењето.

Мерењето на напонот, јачината на струјата и снагата се врши:

а) при консуматори со стално оптеретување (пумпи, мелници и др.) еден пат при нормална работа.

б) при консуматори со променливо оптеретување со помал број на мотори три пати со различно оптеретување на моторите и со зимање на временско траење на поедините оптеретувања,

ц) при консуматорите со променливо оптеретување, со поголем број на мотори и работи во една или повеќе смени, под услов ако за секоја смена стварното оптеретување преминува од предното мерење повеќе од 20%.

8. Начинот на пресметување на прекумерната јалова енергија према факторот на снагата која се наплатува е:

$$N \text{ јал.} = N \text{ раб.} (\text{tg fi} - 0,75)$$

при N раб. = месечна потрошувачка на работната енергија во kwh,

N јал. = месечна потрошувачка ја јаловата енергија во KVArh.

Тангенц fi се зема од приложената таблица на последната страна во зависност од факторот на снагата косинус fi, кој е установен према напред наведените појаснувања.

9. Ако е N јал. према точка 5 рамна на нула или негативна, т.е. ако е факторот на снагата равен на гарантираниот (0,80) или поголем од него, тогаш потрошувачот нема да плаќа за потрошената јалова енергија.

10. За мерењата извршени под горните услови мора да се состави записник кој го потпишуваат како застапникот на консуматорот така и службеникот кој го врши мерењето. Во колку консуматорот смета дека

мерењето не е извршено правилно, внесува во записникот своја забелешка.

11. Таблицата за одредување на тангенц fi, во зависност од факторот на снагата косинус fi е составен дел на ова упатство.

12. Ова упатство влегува во сила веднаш, а ќе се применува од 1 јануари 1954 година.

Број 6121

30 јуни 1954 година

Скопје

Државен секретар
за работи на стопанството,
А. Симитчиев, с.р.

ПРИМЕРИ ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ЈАЛОВАТА ЕНЕРГИЈА

Пример 1:

Потрошувачот нема броило за јаловата енергија.

При заедничко мерење установено е:

напон 370 V

струја 320 A

Со броилото (струјомер) и птоперицата измерена е снага 155,67 kw, т.е. 155,670 w, од овие податоци се пресметува:

$$\text{косинус fi} = \frac{155.670}{370.320.1,73} = 0,76$$

Од таблицата на последната страна за косинус fi = 0,76 изнесува тангенц fi = 0,86.

На крајот на месецот на броилото за активна енергија е отчитана потрошувачка од N раб. = 94.000 kwh.

Вишокот на реактивната енергија е:

$$N \text{ јал.} = N \text{ раб.} (\text{tg fi} - 0,75) = 94.000 (0,86 - 0,75) = 10.340 \text{ KVArh.}$$

Према тоа, потрошувачот има да плати 94.000 kwh активна енергија и 10.340 KVArh јалова енергија по цена према тарифниот правилник.

Пример 2: (према 2ц)

Потрошувачот има броило за активна и јалова енергија. На крајот на месецот е прочитано:

На броилото за актив. енергија N раб. = 254.000 kwh,

на броилото за јаловата енергија N јал. = 178.000 KVArh. Од горниот резултат се пресметува тангенц fi:

$$\text{tg fi} = \frac{N \text{ јал.}}{N \text{ раб.}} = \frac{178.000}{254.000} = 0,70$$

вишокот на потрошената јалова енергија изнесува:

$$N \text{ јал.} = N \text{ раб.} (\text{tg fi} - 0,75) = 254000 (0,7 - 0,75) = 12.700.$$

Према тоа потрошувачот има да плати само за 254000 kwh активна енергија.

Таблица за одредување на тангенс фи во зависност до факторот на снагата косинус фи.

Кос. фи	Тг фи	Кос. фи	Тг фи
1,00	0,00	0,58	1,41
0,99	0,14	0,57	1,44
0,98	0,20	0,56	1,48
0,97	0,25	0,55	1,52
0,96	0,29	0,54	1,56
0,95	0,33	0,53	1,60
0,94	0,36	0,52	1,64
0,93	0,39	0,51	1,69
0,92	0,42	0,50	1,73
0,91	0,45	0,49	1,78
0,90	0,48	0,48	1,83
0,89	0,51	0,47	1,88
0,88	0,54	0,46	1,93
0,87	0,56	0,45	1,98
0,86	0,59	0,44	2,04
0,85	0,62	0,43	2,11
0,84	0,65	0,42	2,16
0,83	0,67	0,41	2,23
0,82	0,70	0,40	2,29
0,81	0,72	0,39	2,35
0,80	0,75	0,38	2,43
0,79	0,78	0,37	2,51
0,78	0,80	0,36	2,59
0,77	0,83	0,35	2,68
0,76	0,86	0,34	2,77
0,75	0,88	0,33	2,85
0,74	0,91	0,32	2,96
0,73	0,94	0,31	3,05
0,72	0,96	0,30	3,17
0,71	0,99	0,29	3,31
0,70	1,02	0,28	3,41
0,69	1,05	0,27	3,56
0,68	1,08	0,26	3,69
0,67	1,11	0,25	3,86
0,66	1,14	0,24	4,01
0,65	1,17	0,23	4,22
0,64	1,20	0,22	4,45
0,63	1,23	0,21	4,64
0,62	1,27	0,20	4,84
0,61	1,30	0,19	5,14
0,60	1,33	0,18	5,48
0,59	1,37	0,17	5,77

113

На основа член 6 од Уредбата за дополнителниот данок на доход од ориз за 1954 година („Службен весник на НРМ“, бр. 22/54), пропишувам

**УПАТСТВО
ЗА УТВРДУВАЊЕ АКОНТАЦИЈАТА НА
ДОПОЛНИТЕЛНИОТ ДАНОК НА ДОХОД
ОД ОРИЗ ЗА 1954 ГОДИНА**

1) Аконтацијата на дополнителниот данок на доход од ориз за 1954 година што се должни да ја платат даночните обврзници (индивидуалните сопственици и задруги) на

подрачјата на околиците односно градските општини со посебни права, каде што нема катастар, се пресметува на утврдената даночна основица по 150.000 динари на еден хектар засеана површина со ориз, а со примена на даночните стопи пропишани со чл. 4 од Уредбата за дополнителниот данок на доход од ориз за 1954 година.

2) Народните одбори на градските општини со посебни права, односно на општините се должни до 15 август 1954 година со проверка на самото место да ја утврдат засеаната површина со ориз одделно за секоја парцела.

3) Даночната комисија при народниот одбор на околицјата односно градската општина со посебни права, на основа поднесената пријава и извршената проверка по претходната точка, како и на основа и предлогот на својот референт за секој даночен обврзник ќе ја утврди засеаната површина со ориз на која ќе се утврди аконтацијата на дополнителниот данок на доход од ориз.

4) Ова упатство влегува во сила со денот на објавувањето му во „Службен весник на НРМ“.

Бр. 6106

29 јуни 1954 година

Скопје

Државен секретар,
за работи на стопанството,
А. Симитчиев, с. р.

✓ Државниот секретаријат за работи на стопанството на НРМ, по извршеното сравнување на текстот на Наредбата за занаетчиски дејности што се сродни односно што меѓусебно се дополнуваат објавена во „Службен весник на НРМ“ бр. 21/54 со изворниот текст установи дека во објавениот текст се поткрале долунаведените грешки и дава

ИСПРАВКА

**НА НАРЕДБАТА ЗА ЗАНАЕТЧИСКИТЕ
ДЕЈНОСТИ ШТО СЕ СРОДНИ ОДНОСНО
ШТО СЕ МЕЃУСЕБНО ДОПОЛНУВААТ**

1) Во дел I пред точка 22 треба да се стави буквата „в“;

2) Во дел I во став 3, ред 3 по зборовите „под ист реден број од дел I“ под точка, вместо буквата „V“ треба да стои буквата „в“.

Од Државниот секретаријат за работи на стопанството на НРМ, бр. 6808 од 14 јули 1954 година.

Огласен дел

СУДСКИ ОГЛАСИ

ОКРУЖЕН СУД ВО СКОПЈЕ

Нацева Трајана, од село Стојаково, подаде тужба за развод на бракот против Нацев Атанас, бивш од село Стојаково, а сега со непознато место на живеење. Бидејќи местожителството и адресата на тужениот се непознати, согласно потврдата на Секретаријатот за внатрешни работи на ОНО Гевгелија, се повикува во рок од еден месец од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на НРМ“ да се јави или одреди свој застапник. Во противно делото ќе се разгледа во негово отсуство со назначениот му од судот застапник, кој ќе го застапува на денот на расправата.

Од Окружниот суд во Скопје, Г. бр. 69/54.
(105)

ОКРУЖЕН СУД ВО БИТОЛА

Назлиша Ејуп Хасан, од Битола, подаде тужба за развод на бракот против Ејуп Хасан, од Битола, а сега со непознато место на живеење. Бидејќи местожителството и адресата на тужениот се непознати, се повикува во рок од еден месец од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на НРМ“ да се јави или одреди свој застапник. Во противен случај ќе го застапува одредениот застапник од страна на Народниот одбор на Градската општина — Битола Џабир Асанов, од Битола.

Од Окружниот суд во Битола, Г. бр. 216/54.
(106)

ОКОЛИСКИ СУД ВО КРИВА ПАЛАНКА

При овој суд се води оставинска постапка по оставината на пок. Стоилко Ангелов Стефановски, бивш од село Трново, кој е умрен на 4-IX-1946 година и после својата смрт покрај останатите наследници го оставил и синот Милко и фнукот од умрениот му син Славе—Јованче, кои живеат на непозната адреса. Се покануваат наследниците Милко и Јованче да се јават на овој суд лично или преку свои полномошници во рок од два месеци од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на НРМ“. Во противно оставината ќе се расправи во нивно отсуство со определен старател.

Од Околинскиот суд во Крива Паланка, О. бр. 320/50.
(107)

ОКОЛИСКИ СУД ВО РЕСЕН

Околинскиот суд во Ресен објавува дека при истиот е покрената оставинска расправа по оставината на пок. Поповска Милошева Ѓурѓа, бивша од село Брајчино.

Се повикува наследникот Поповски М. Митре, за кој што местожителството е непознато да се јави во рок од два месеци од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на НРМ“, за да биде повикан на расправата. Во противен случај оставината ќе биде расправена во негово отсуство, со изјавата на назначениот му старател Поповски Јосиф, од село Брајчино.

Од Околинскиот суд во Ресен, О. бр. 11/53. (108)

Околинскиот суд во Ресен објавува дека при истиот е покрената оставинска расправа по оставината на пок. Стојчевски Ристев Гоше, бивш од село Крушје.

Се повикува наследникот Стојчевска Ангелска Олга за која што местожителството е непознато да се јави во рок од два месеци од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на НРМ“ за да биде повикана на расправата. Во про-

тивен случај оставината ќе биде расправена во нејзино отсуство со назначениот ѝ старател Стојчевска Гошева Василка, од село Крушје.

Од Околинскиот суд во Ресен, О. бр. 97/53. (109)

Околинскиот суд во Ресен објавува дека при истиот е покрената оставинска постапка по оставината на пок. Асановски Сулејман Асан, бивш од село Крани.

Се повикува наследникот Шеме Назарова, за која што местожителството е непознато, да се јави на овој суд во рок од два месеци од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на НРМ“ за да биде повикана на расправата. Во противно, оставината ќе биде расправена во нејзино отсуство со назначениот ѝ старател Афизе Зијова Ајрулова, од село Крани.

Од Околинскиот суд во Ресен, О. бр. 4/54. (110)

Околинскиот суд во Ресен објавува дека при истиот е покрената оставинска постапка по оставината на пок. Теговски Митрев Стерио, бивш од село Брајчино, кој е умрен на ден 27-III-1935 год.

Се покануваат наследниците: Крсте, Софија, Ѓурѓа и Доста Ристеви Божкинови Ралевски — фнуци од покојната му ќерка Невена за кои што местожителството е непознато, да се јават на овој суд во рок од два месеци од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на НРМ“ за да бидат повикани на расправата. Во противно, оставината ќе биде расправена во нивно отсуство со назначениот им старател Теговски Стерио Симо, од село Брајчино.

Од Околинскиот суд во Ресен О. бр. 77/53 (111)

ОКОЛИСКИ СУД ВО ДЕБАР

По оставината на пок. Бајрамовски Фидов Камбер, бивш од село Цепиште, се води оставинска постапка пред Околинскиот суд во Дебар и појавените наследници Џемила Ајазова и Есма Енверова, со непознати адреси во Албанија, се повикуваат во рок од 30 дена од објавувањето на огласот во „Службен весник на НРМ“ да се јават лично пред овој суд за да ги штитат своите наследнички интереси или достават наследничка изјава. Во противен случај оставината ќе се реши во нивно отсуство.

Од Околинскиот суд во Дебар, О. бр. 23/54. (112)

РЕГИСТРАЦИИ НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

(ПРЕТПРИЈАТИЈА И ДУКАНИ)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 13-IV-1954 година под реден број 45, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен занаетчиски дуќан-фурна „Леб“, со седиште во Тетово. Предмет на пословањето на дуќанот е: продажба на леб и пецива по занаетчиската дејност.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 299/54.
(532)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 13-IV-1954 година под реден број 49, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен трговски дуќан-пиљара „Калинка“, со седиште во Тетово. Предмет на пословањето на дуќанот е: трговија на мало со емиш и зарзават по следните трговски стоки: трговија со зарзават, овоштите и семенски стоки.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 303/54.
(535)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 14-IV-1954 година под реден број 58, е запишан дуќанот

под фирма: Самостоен трговски дуќан за промет со колонијални стоки „Деликатес“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: трговија на мало со колонијални стоки по следните трговски струки: животни намирници и предмети за куќни потреби; стакло, порцулан и керамични стоки; нафтени деривати, мазива-уље и масти; производи врз база на шеќер и какао; алкохолни и безалкохолни пијалоци; тутунски преработки, кибрит и прибор и деликатесни производи.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 314/54.
(544)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 15-IV-1954 година под реден број 61, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен трговски дуќан за промет со колонијални стоки „Лена“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: трговија на мало со колонијални стоки по следните трговски струки: животни намирници и предмети за куќни потреби; стакло, порцулан и керамични стоки; нафтени деривати, мазива-уље и масти; производи врз база на шеќер и какао; алкохолни и безалкохолни пијалоци; тутунски преработки, кибрит и прибор.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 317/54.
(547)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 20-IV-1954 година под реден број 62, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен трговски дуќан „Титан“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: трговија на мало со железарија и градежни материјали по следните трговски стоки: железарски и метални стоки, велосипеди, машини за шиене и прибор; моторни возила, резервни делови и прибор; селскостопански машини и алати, вештачки ѓубрива и средства за заштита на растенијата; нафтени деривати, мазива-уља и масти; електротехнички материјали; бои и лакови, хемикалии и прибор; градежни материјали; музички инструменти, радио апарати и прибор; кожи, седларски и ременарски стоки и прибор.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 319/54.

Окружниот суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 12-IV-1954 година под реден број 145, е запишано трговското претпријатие под фирма: Трговско претпријатие за производство на тутун „Стив Наумов“, со седиште во Битола. Предмет на послувањето на претпријатието е: производство на тутун.

Од Окружниот суд во Битола, Р. бр. 145/54.
(580)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 8-V-1954 година под реден број 74, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен трговски дуќан за промет со текстил и конфекција „Бисер“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: трговија на мало со текстил и конфекција по трговските струки: текстил, куси и плетени стоки, конфекција, галантерија, базарски стоки и играчки.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 342/54.
(607)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17-V-1954 година под реден број 80, е запишан дуќанот под фирма: Продавница на готова конфекција, ткаини и прибор „Вартекс“ — Вараџдин, со седиште во Гостивар. Предмет на послувањето на дуќанот е: продажба на готова конфекција, ткаини и прибор.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 357/54.

Окружниот суд во Штип објавува дека во регистарот на стопанските организации на 25-1-1954 година под реден број 16, е запишана под фирма: Земјоделската аптека „Зоофит“, со седиште во Кочани. Предмет на послувањето е: трговска купо-продажба со сите агроматеријали-вештачки ѓубрива, семиња, хемикалии, сточна храна, земјоделски апарати и друго.

Од Окружниот суд во Штип, Р. бр. 16/54. (112)

Окружниот суд во Скопје објавува дека на ден 14-IV-1954 година е запишана во неговиот регистар на стопанските организации на страна 1, под реден број 1, конституисањето на Трговското претпријатие на едро за промет со мешовити стоки „Вардар“, со седиште во Неготино, конституисано на ден 28-III-1954 година.

За претседател на Работничкиот совет е избран Јанаки Бојациев, за претседател на управниот одбор Божо Кимов, двајцата од Неготино.

Претпријатието е предадено на работниот колектив на 28-III-54 г.

Од Окружниот суд во Скопје, Фи бр. 99/54.
(395)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 13-IV-1954 година под реден број 297, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен угостителски дуќан „Центар“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: продажба на млеко и млечни производи.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 43/54.
(477)

Окружниот суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 5-IV-1954 година под реден број 134, е запишан дуќанот под фирма: Трговски самостоен дуќан „Смилево“, со седиште во Битола. Предмет на послувањето на дуќанот е: трговија со алкохолни и безалкохолни пијалоци, животни намирници и куќни потреби, тутун и кибрит, нафта и нафтени деривати и јагарски стоки.

Од Окружниот суд во Битола, Р. бр. 134/54.
(569)

Окружниот суд во Скопје објавува дека Трговското претпријатие на мало и големо за промет со фотоматеријали, бои, лакови, хемикалии и печатарски материјали „Фото-хемија“, со седиште во Скопје, досега водено во регистарот на државните стопански претпријатија при Советот за стопанство на НО на град Скопје е префрлено од помнатиот регистар и запишано во регистарот на стопанските организации при овој суд на 31-V-1954 година под реден број 141, под фирма: Трговско претпријатие на мало и големо за промет со фотоматеријали, бои, лакови, хемикалии и печатарски материјали „Фото-хемија“, со седиште во Скопје. Предмет на послувањето на претпријатието е: промет со фотоматеријали, бои, лакови, хемикалии и печатарски материјали.

Од Окружниот суд во Скопје, Фи бр. 195/54.
(600)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 28-IV-1954 година под реден број 70, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен угостителски дуќан-кафана „Шар“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: вршење на угостителски услуги, односно точење на чај и кафе.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 338/54 г.
(605)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 29-IV-1954 година под реден број 71, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен угостителски дуќан „Скара“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: изработка и продажба на кебап во оквир на занаетчиски услуги.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 339/54. (606)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 11-V-1954 година под реден број 76, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен занаетчиски дуќан — коларска работилница „Јасен“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: вршење на коларски услуги и изработка на коли и други коларски производи.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 353/54. (608)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17-V-1954 година под реден број 82, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен занаетчиски дуќан-фурна „Корзо“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: изработка на леб и пециво.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 359/54. (613)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17-V-1954 година под реден број 84, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен занаетчиски дуќан-фурна „Вкус“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: изработка на леб и пециво.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 363/54. (615)

Окружниот суд во Гостивар објавува дека во регистарот на стопанските организации на 18-V-1954 година под реден број 85, е запишан дуќанот под фирма: Самостоен занаетчиски дуќан-месарница „Рогопеч“, со седиште во Тетово. Предмет на послувањето на дуќанот е: продажба на месо и месарски производи.

Од Окружниот суд во Гостивар, Р. бр. 365/54. (616)

Окружниот суд во Скопје објавува дека Трговското претпријатие за промет со отпадоци „Отпад“, со седиште во Скопје, досега водено во регистарот на стопанските претпријатија при НО на Скопска околија на страна 1, под реден број 13, е префрлено од поменатиот регистар и запишано во регистарот на стопанските организации при овој суд на 23-VI-1954 год. под реден број 171, под фирма: Трговско претпријатие за промет со отпадоци „Отпад“, со седиште во Скопје. Предмет на послувањето на претпријатието е: собирање и продавање на отпадци од индустриско занаетчиско и друго производство, како и сите врсти стари работи на територијата на Скопска околија.

Од Окружниот суд во Скопје, Фи бр. 138/54. (648)

Окружниот суд во Скопје објавува дека во регистарот на стопанските организации на 9-VII-1954 година, под реден број 195, е запишано стопанско претпријатие под фирма: Фабрика за шавни цевчи и лимени конструкции „11 октомври“ — Куманово

—поген се седиште во Г. Петров. Предмет на послувањето е: производство на шавни цевчи и лимени конструкции.

Од Окружниот суд во Скопје, Фи. бр. 286/54. (668)

Окружниот суд во Штип, објавува дека во регистарот на стопанските организации на 7-V-1954 година под бр. 92, е запишана задругата под фирма: Општа земјоделска задруга „Обел“, со седиште во село Град — Малешевско. Предмет на послувањето на Задругата е: селско стопанско производство, како откуп на сите видови земјоделски производи, овоштија, жива стока; производство на вар, како и снабдување на членовите со сите индустриски стоки.

Од Окружниот суд во Штип, Р. бр. 92/54. (136)

ЛИКВИДАЦИИ

На основа решението на Народниот одбор на Прилепска околија бр. 7723 од 18-V-1954 година Околинското задружно трговско претпријатие „Задругар“, со седиште во Прилеп, е ставено во ликвидација.

Се покануваат сите должници и поверители на претпријатието да ги уплатат своите долгови, односно да ги пријават своите потражувања во рок од 30 дена од денот на објавувањето на огласот. Во противно по истекот на горниот рок нема да се признаваат никакви потражувања, а должниците ќе бидат дадени на Државната арбитража.

Од Ликвидационата комисија (596)

На основа решението на Народниот одбор на Гевгелиска околија бр. 4174 од 28-VI-1954 година Трговското претпријатие за мешовити стоки „Снабдител“, со седиште во Гевгелија, е ставено во ликвидација.

Се покануваат сите должници и поверители на претпријатието да ги измират своите долгови, односно да ги пријават своите потражувања во рок од 30 дена од денот на објавувањето на огласот. Во противно по истекот на горниот рок Ликвидационата комисија нема да признава никакви потражувања, а должниците ќе бидат дадени на Државната арбитража.

Од Ликвидационата комисија (650)

СОДРЖИНА

	Страна
110 Правилник за техничките услови, уредите и опремата на пословните простории на стопанските организации што се занимаваат со трговска дејност — — — —	331
111 Упатство за општите услови за снабдување со електрична енергија — — — —	345
112 Упатство за начинот на установување на потрошувачката на јаловата електрична енергија, стварниот фактор на силата и начинот на пресметувањето — — — —	341
113 Упатство за утврдување аконтацијата на дополнителниот данок на доход од ориз за 1954 година — — — — — — — —	349
Исправка на Наредбата за занаетчиските дејности што се сродни односно што се меѓусебно дополнуваат — — — — — — — —	349